

Trump och Trudeau på kollisionskurs om Kuba-sanktioner

Jag avskyr att säga det, men Kanada och USA är på väg mot ett stort bilateralt gräl om en dryg månad. Och med Donald Trump i Vita huset är det inte den sortens tvist som är enkel att lösa.

Det handlar om den knepiga frågan om rättsprocesser mot kanadensiska företag som verkar på förmodat stulen egendom i Kuba, i Avdelning III under den föråldrade Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act (mer känd som Helms-Burton-lagen) från 1996. Uttalanden av Trump-administrationen nyligen om att den inte kommer att gå med på att häva bestämmelserna i Avdelning III ger den kanadensiska regeringen inget annat val än att protestera högt och ljudligt i det officiella Washington.

Jag upprepar: protestera högt och ljudligt mot USAs president Donald Trump. Hmmm. Det borde väl gå bra för Justin Trudeau och Kanada. Ja verkligen, vad skulle kunna gå fel?

Vad sägs om allt - och lite till? Kom ihåg att vi har ett NAFTA 2.0 som ännu inte avklarats, och en USA-president som hävdar att det var det värsta handelsavtal som någonsin förhandlats fram. Riskerar vi att äventyra det genom att ifrågasätta Trumps Kuba-politik?

En tillbakablick är berättigad

Det intressanta här är att vi faktiskt har varit med om detta tidigare och stridit om konsekvenserna av Helms-Burton. Och den bilaterala temperaturen sänktes först när den tidigare USA-presidenten Bill Clinton gav efter och valde att återropa undantag från Avdelning III-klausulen. Men innan detta skedde gick Kanada till ett fullständigt diplomatiskt angrepp mot anti-Kuba-lagen.

Ottawa koncentrerade sina ansträngningar då (och nu igen) på den "extraterritoriella" tillämpningen av USAs lagar på kanadensiska företag. Det fanns bara inte på kartan att Kanada (och många andra länder) skulle tillåta USA att "internationalisera" sitt ekonomiska embargo mot Kuba och tvinga kanadensiska företag att praktiskt taget sluta göra affärer med ön pga hot om juridiska risker.

Den diplomatiska strategin då var för Kanada mångfacetterad. För det första handlade det om att samordna vår påtryckningstaktik med de likaså drabbade mexikanerna och européerna. Ottawa försökte därefter motverka lagen genom att återropa NAFTA:s tvistlösningsprocess. Man tog också, i samförstånd med våra vänner och allierade, ärendet till Världshandelsorganisationen (WTO).

Dessutom införde den kanadensiska regeringen en lagstiftning för att ändra Lagen om utländska extraterritoriella åtgärder (FEMA) från 1985, för att motverka den kränkande lagen. Den innehöll så kallade "blockeringsorder" som skulle säkerställa att rättsliga domar från amerikanska federala domstolar inte skulle kunna verkställas i Kanada. Än viktigare, den ändrade FEMA tillät även kanadensare "att i kanadensisk domstol återkräva belopp som beviljats enligt dessa utländska domar, tillsammans med deras rättegångskostnader i Kanada och utlandet".

Val och oförutsägbarhet

Skälen till att Kanada svarade så kraftigt för drygt 20 år sedan är i stort sett desamma idag. Det finns dussintals kanadensiska företag som verkar på Kuba - vissa utan tvekan på påstått konfiskerad egendom - som väldigt tydligt förklarar sin ståndpunkt för det politiska ledarskapet i Ottawa. De uttryckte djup oro över de enorma risker som Helms-Burton innebär för kanadensiska investeringar i både Kuba och USA.

Vidare fanns det uppenbara inhemska politiska/valmässiga överväganden - Ottawa behövde uppfattas av väljarna som hårdföra gentemot Washington. Det värdefulla "Kuba-kortet", där vi lyfter fram vår självständiga och tydligt annorlunda inställning till Kuba jämfört med amerikanernas, ses som positivt av en stor majoritet kanadensare. Och den federala regeringen är på det klara med att nästan 1,5 miljoner kanadensare reser till Kuba varje år för att njuta av sol och bad - och uttrycka solidaritet med kubanerna.

Men vad som är annorlunda denna gång är Trumps oförutsägbarhet, normbrytande beteende och impulsivitet. Den andra komplicerande faktorn är naturligtvis det federala valet i Kanada i oktober.

Trudeau har inte råd att uppmuntra oppositionspartierna och undergräva sina omvalschanser genom att inte tala klarspråk med Trump. Med tanke på hur impopulär Trump är i Kanada, för att inte nämna de pågående komplikationerna med kineserna, vill Trudeaus liberaler inte bli kallade mesar eller springpojkar.

Problemet med den strategin är att Trump älskar att ha en slagpåse och någon att hacka på. Han vill också gärna tro att han kan vinna handelskrig - och det är det sista som Kanada behöver. Var det någon som nämnde bilar och trafikstockning vid gränsen?

Jag antar att man kan säga att Trudeau har att välja mellan pest och kolera. Men jag gissar att det mest troliga är att han trotsar Trump om Helms-Burton. Och om så är fallet bör vi alla göra oss redo för en bilateral berg-och-dalbanetur.

Peter McKenna, The Chronicle Herald 190205

övers: CV

Peter McKenna är professor och chef för avdelningen för statsvetenskap vid University of Prince Edward Island i Charlottetown.

[McKENNA: Trump, Trudeau on collision course over Cuba sanctions](#)